

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru duzina la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dar 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr., și ultima de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.
Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni

Chestiunea națională.

VIII.)

Interesele noastre în chestiunea națională nu sunt numai de ordin sentimental.

Da, faptul consăngerității, și astfel comunitatea sentimentelor noastre cu ale Românilor de peste hotare au însemnată lor firească în relațiile noastre reciproce.

Dar' ori-ce importanță s'ar atribui sentimentului, el singur nu poate fi determinant în politică. Din contră. Adeseori un popor e nevoit să facă politică diametral opusă sentimentelor sale, o politică exclusiv de interese.

Mai mult, Experiența de toate zilele și pildele istoriei ne învață, că în politică interesul public e regulă, ear' sentimentul excepție.

Politica trebuie să pornească din reflecție, din cumpănirea și aprecierea împrejurărilor în vederea unor scopuri practice, utile și imediate, cu un cuvânt politica este opera minții, ear' nu a inimii.

Dacă ne dăm bine seamă de complexul de fapte, relații și tendințe cari corespund concepției chestiunii naționale, ușor vom înțelege, că această chestiune nu consistă pentru noi numai în reflexe de simpatie pentru frații nostri asupriți, ci mai ales într-o serie întreagă de interese publice reale pentru noi.

Sunt interese, interesele noastre, ale statului român, la mijloc, când trei milioane de membri ai comunității noastre naționale sunt oprimați, prizonieri și amenințați cu exterminarea națională.

Sunt interesele noastre la mijloc, când ne găsim față în față cu o tendință patență de a se slăbi corpul neamului nostru, desființându-se naționalitatea câtorva milioane de Români, trup din trupul nostru, sânge din sângele nostru.

Dacă lumea europeană a început să ne dea o importanță, să ne considere un element de valoare la porțile Orientului, — această importanță ni-se atribuie nu numai ca stat, ci mai ales ca națiune.

Cei-ce poartă interes statului român, trebuie să poarte interes poporului român și să țină seamă de faptul, că pe marea întindere dela Passau la Marea-Neagră și dela Oderberg la Marea-Egeică Români, deși divizați în mai multe state, alcătuiesc cea mai compactă naționalitate dintre toate naționalitățile ce viețuiesc azi.

Așezați pe Carpați și giur împrejurul lor, patria noastră etnică se întinde până în văile din dreapta Dunării, ale Nistrului și ale Tisei. Dar' și spre Meazăzi, în poalele și piscurile Pindului răsună accentele limbii noastre naționale, și bat inimi românești.

În Carpați, în mijlocul cercului etnic al Românilor, Transilvania par' că formează o fortăreață românească zidită de natură și dată în grija noastră ca s'o apărăm.

Toți oamenii competenți sunt unanimi în a recunoaște importanța strategică hotărâtoare a acestei formidabile întărituri a naturii.

Configurațiunea regiunilor de dimprejur ne arată, că platoul transilvan stăpânește geograficește vadurile Dunării și toate plaiurile ce-l încungiu: văile Tisei, văile Nistrului și coastele dunărene ale Bulgariei.

Numai din această configurație geografică se explică, după unii istoriografi, taina stăruinței noastre în aceste locuri.

Munții Ardealului au fost, și aceasta după părerea celor mai mulți istoriografi ai nostri, leagănul și adăpostul românismului în cursul lung și greu de

veacuri ce a trecut fără a putea șterge caracterul nostru latin.

Existența noastră a fost în trecut intim legată de a Românilor de peste munți și vice-versa. Astăzi aceeași reciprocitate există între noi.

Prin urmare, dacă popoare mari și culte, d. p. Germanii din imperiul german se agitează în interesul micilor insule germane din Ungaria, Galiția, Boemia, Moravia ș. a., dacă Italienii accentuează interesul lor pentru conaționalii lor din Triest și din Trentin, evident că mult mai mare și mai real este interesul nostru, ca românimea de peste hotare, și îndeosebi din Transilvania, să nu dispară, ci din contră se prospere și să se întărească.

Dar' credem că ar fi de prisos să mai insistăm asupra unui adevăr atât de evident.

Se zice, că interesul nostru pentru existența Românilor de peste munți nu trebuie să iee proporțiuni prea mari, pentru-că în acest cas s'ar primejdi înseși existența statului român, ear' acest stat trebuie apărât mai întâiu și cu concentrarea tuturor forțelor noastre de pretutindeni. Așa este.

Ar fi o greșală, ca pentru emanciparea Românilor din Transilvania noi să primejdim existența statului nostru.

Vorba e numai să ne dumerim: în ce condițiuni apare primejdiată existența statului nostru.

Oameni politici de incontestabilă valoare susțin, că lupta Românilor în contra Maghiarilor slăbește tripla alianță și această slăbiciune se resimte și asupra statului nostru?

Așa se și pare une-ori că ar fi. E deci în interesul nostru să aprofundăm chestiunea.

Oamenii nostri politici au protestat și protestă în toate ocaziunile în contra insinuațiunii ungurești, că noi am voi să cucerim Transilvania.

Conducătorii Românilor de peste munți resping și ei învinuirea că ar fi iredențiști.

Adevărul e, că nici un om cu mintea întreagă nu face azi politică iredențiștă, pentru-că chiar dacă am voi, nu am pute-o face.

În chestiunea aceasta pot fi opinii, dar' ele sunt de domeniul teoriilor.

Nimenea nu poate și ce ne rezervă viitorul, și nimenea nu poate face politică pe decenii sau secole înainte.

Politica ce se face într-o epocă anumită depinde dela împrejurări. Cine poate și astăzi cum au să fie împrejurările noastre în viitor? Evident, că toate teoriile în privința aceasta sunt, la rîndul lor, de domeniul imaginațiunii.

Noi astăzi nu putem tinde decât în două direcții; întâiu să spriginim lupta Românilor de peste munți în contra desființării lor naționale și pentru putința liberei lor dezvoltări, al doilea să căutăm a ne consolida în lăuntrul statului nostru, pentru-că cu cât cultura noastră va deveni mai intensă și mai reală, cu cât bogăția noastră națională va crește și forțele noastre de apărare vor deveni mai mari, cu atât și cuvântul nostru va trage mai mult în cumpăna politicii internaționale.

Dar' pentru-ca toate acestea să fie cu putință, primul nostru gând trebuie să fie apărarea existenței noastre ca stat și ca națiune.

Politica noastră externă se face în armonie cu puterile din tripla alianță.

Este deci evident, că noi avem un puternic interes ca această alianță, pe care noi ne răzimăm și din care facem poate chiar noi înșine parte, — să fie capabilă de o rezistență cât de mare în cazul unui conflict cu alte puteri.

E destul de tare azi întreita alianță pentru-ca noi înșine să putem fi liniștiți în raporturile noastre cu ea! Nu suferă puterea ei de rezistență și nu suferă

oare siguranța noastră proprie nimic din cauza luptelor și mai ales a urei dintre Români și Maghiari? Nici un om care își dă seama de situația noastră nu va pute tăgădui aceasta.

Lupta dintre Maghiari și Români este o cauză de slăbiciune atât pentru pozițiunea naționalității maghiare, cât și pentru a noastră proprie.

Dar' ce putem face noi, dacă Maghiarii, deși recunosc și ei une-ori această stare de primejdi, au provocat și continuă mereu a provoca aceste lupte?

Maghiarii nu vor să cedeze cu nici un preț.

Politica lor de maghiarizare se face cu un fel de fanatism medieval și provoacă toate patimile naționale ale Românilor, încât să nu ne mirăm dacă acestia nu prea țin seamă de argumentele diplomației noastre, și nu sunt de loc dispuși a se lăsa conduși de considerațiunile politicele noastre externe.

Românii de peste munți, în situația în care se găsesc nu vor depune armele luptei cât timp dreptate deplină nu li-se va face.

Înzădar încercăm noi să-i determinăm a țină seamă de alianțele noastre, pentru-că ei vîd în aceste alianțe și pe Unguri, ear' acestea ajunge, pentru-ca mulți din ei, se nu simț a deosebită simpatie pentru această alianță.

Ce sîntem noi de vină, dacă Maghiarii au provocat resentimente atât de profunde în inimile Românilor de peste munți?

Prin urmare, nu Români, ci cei-ce sînt urzitorii acestor lupte: Maghiarii slăbesc condițiunile de forță ale triplei alianțe, și tot ei și numai ei fac, ca propria noastră existență de stat să fie pusă la încercare.

Ear' dacă tripla alianță are un interes ca noi să putem răspunde menirii noastre, ea însăși trebuie să se simtă jignită, când Maghiarii declarând război de exterminare Românilor din Transilvania, revoltă întreaga românime, provoacă între noi și între ei o ură neîmpăcată, și astfel tulbură raporturile noastre cu ea.

Dar' politica agresivă a Maghiarilor mai provoacă și alte primejdii, atât pentru tripla alianță ce mereu îi lua în apărare, cât și pentru noi.

Sibiu, 21 Decembrie n.

Recurs În contra sentenței capitulului de poliție din Sibiu, cu care presidentul partidului nostru național, dl. Dr. Ioan Raftiu a fost pedepsit cu 10 zile arest și 70 fl. amendă în bani, pentru convocarea conferinței naționale pe 24 Octomvrie a. c., s'a înscuțat ieri recurs la vicecomitele comitatului Sibiu. Ceiaialți 6 domni condamnați vor înscuța astăzi recurs separat.

Dualismul pe dric. Ziarul din Berlin, *Der Reichsbote*, — vorbind despre retruirea pactului vamal-comercial între Austria și Ungaria, face următoarele observări: „Formațiunea artificială a dualismului austro-maghiar este, după cât se vede, bolnavă. Ea se găsește într-o criză, care nu ne indică viitor splendid pentru ea. Două popoare dușmane cari sînt hotărîte a se combate, nu se tratează mai rău, de cum se tratează de astă-dată Austriacii și Maghiarii!”

Așa se arată situația în străinătate. Dar' de ar mai ști străinătatea și aceea ce se petrece — după culise!!

Mandatul lui Apponyi. Comisiunea însărcinată cu examinarea petițiunii date în contra alegerii contelui Apponyi, a constat, că chiar în cazul, dacă toate cele afirmate în petițiune ar fi adevărate, că adică: au votat și oameni morți pentru Apponyi, ear' dintre alegătorii contrarului, 25 au fost respinși dela votare fără nici un motiv, și dacă toate acestea nu se întîmplau, Apponyi avea totuși o

majoritate de două voturi; prin urmare în ședința de Sămbătă, comisiunea a declarat mandatul lui Apponyi de valid și pe Apponyi de deputat verificat al cercului electoral *Jászberény*.

Pentru Milan. Toate foile patriotice aduc cu vîdită bucurie știrea, că guvernul sârbesc a detras ajutorul de stat dela toți acei tineri studenți din Sârbia, cari studiază în Paris și au subscris scrisoarea vătămătoare, adresată exregelui Milan, din incidentul refuzării acestuia de a primi broșura în care era descrisă decurgerea meetingului din Paris, ținut astă-vară în contra milienului. — O fi!

Germanii contra Maghiarilor.

Patrioții nostri încep a fi demascați pe toate liniile și arătați în adevărata lor golăte pretutindenea. Nu e ziar independent străin, fie de ori-ce limbă, care să nu-i înfrunte pentru grandomania de care bolesc și pentru cutezanța cu care își aroagă dreptul de a fi dătători de ton în politica europeană, plus înfruntările continue pentru asupririle ce avem a le îndura dela dînșii, noi, naționalitățile nemaghiare din țeară, cari formăm majoritatea populațiunii.

O bună lecție din politică le dă ziarul german *Deutsche Tageszeitung* din Berlin, care publică în nr. 580 un articol sub titlul: „Maghiarii și tripla alianță”, scris cu multă cunoștință de cauză. Extragem și noi următoarele părți interesante din acest articol:

„Cel-ce cunoaște raporturile ungurești, cel-ce a trăit mulți ani în mijlocul Maghiarilor și îi cunoaște temeinic, trebuie să se simtă foarte deprimat când aude și cetește mereu, că Germania consideră pe Maghiari drept stîlpi nu numai ai monarhiei habsburgice, ci chiar ai triplei alianțe.

Firește, că guvernul maghiar nu se dă îndreptă de la nici o jertfă bănească, pentru-ca să influențeze opiniunea publică a străinătății în acest sens.

Astfel guvernul maghiar dispune de toate ziaarele jidovești și jidovite din Austro-Ungaria și chiar din Germania.

Ziaarele germane scrise de Ovrei din Viena și Pesta, și mai ales *Neue Freie Presse* și *Pester Lloyd*, cari sînt abundent subvenționate de guvernul maghiar pentru atitudinea lor filo-maghiară, — au, din nenorocire, o influență încă mare asupra opiniei publice din Germania.

Aproape toate naționalitățile din Ungaria sînt antisemite și refuză a se maghiariza. Din această cauză, Maghiarii și Ovrei au pus în circulație șvonul, că aceste popoare ar urmări tendințe separatiste, că ar submina existența statului ungur și că astfel ar fi vrășmași ai monarhiei întregi.

Cu chipul acesta s'a produs în Germania impresia, că ar fi interesul triplei alianțe, ca Maghiarii să se înmulțească în detrimentul naționalităților.”

Auturul arată apoi cât de primejdioasă e pentru interesele triplei alianțe atitudinea Maghiarilor față de naționalități și spune, că Ungaria nu poate înfrunta viitorul, decât numai în cas dacă va face deplină dreptate popoarelor sale. Auturul continuă apoi: „De sigur Maghiarii singuri, ear' nu naționalitățile fac, ca valoarea Austro-Ungariei în tripla alianță să scadă. Când aceste naționalități își vor fi cucerit egalitatea de drepturi, ele vor deveni temelia puternică a imperiului habsburgic.”

Vorbind de relațiile imperiului vecin cu satele din Orient auturul face următoarele juste observații: „Cum se aibă România, Sârbia, Bulgaria încredere într'un imperiu, în a cărui jumătate ungurească Români și Slavii s'at ținut și sclăvie politică?

Prin urmare, dacă influențele rusești câștigă mereu teren în Balcani, vina o poartă Maghiarii!

Este deci cu desăvîrșire fals a considera pe Maghiari ca pe stîlpi de căpetenie ai monarhiei habsburgice, și astfel ai triplei alianțe. În interesul unei schimbări a acestei situații, opinia publică germană ar trebui să se ridice cu toată energia împotriva politicii maghiare, pentru-că aceasta devine primejdioasă și pentru tripla alianță.”

Afacerea Metropolitului Ghenadie.

Mai dăm următoarele amănunte în afacerea Metropolitului-Primat Ghenadie din București.

Raportul comisiunii ad hoc, numită de Sinod pentru a se pronunța în privința cererii de revizuire a procesului fostului Metropolit, sună astfel:

Înalt Preasfințite președinte!

Subsemnații membri ai comisiunii aleasă de sfântul Sinod pentru a se rosti asupra propunerii dlui ministru de culte și instrucțiune publică, prin care cere a se ridica de deasupra Metropolitului Ungro-Vlahiei, Ghenadie Petrescu, hotărîrea dela 20 Maiu 1896, întruindu-ne astăzi, 16 Decembrie, am luat în cercetarea cea mai deaproape numita propunere, și avînd în vedere temeiurile, pe cari domnul ministru le aduce în sprîgînul propunerii sale:

Comisiunea în unanimitate, înșușindu-și acele temeiuri, recunoaște, că în adevăr, Metropolitul Ungro-Vlahiei, Ghenadie Petrescu, a fost judecat în neștiință, așa că sfântul Sinod nu a putut cunoaște toate întîmplările la învinuirile ce i-s'au fost adus.

Întrînd apoi în examinarea tuturor acestor învinuiri a constat, că unele din ele cad în competența autorităților laice, — și că asupra lor s'a pronunțat ordonanța judecătorească din 12 Noemvrie 1896, care a fost anulată.

În ce privește prima învinuire de domeniul spiritual, intitulată: „lovire directă în contra bisericii ortodoxe”, prin aceea că ar fi introdus inovație în serviciul sfîntei liturgii, schimbînd tipicul serviciului arhieresc dela sf. liturgie, contra usurilor din vechime stabilite în această privință, mărturisirea solomnă ce Metropolitul Ghenadie a făcut în urmă, că un singur moment în viața sa n'a încetat de a păstra dogma sfîntei treimi, care este prima între primele dogme ale religiei creștine:

Comisiunea s'a convins, că această învinuire nu mai poate sta în picioare.

Considerînd, că după sfîntele canoane, și anume, după canonul 139 din sinodul dela Carthage, toate învinuirile cad prin faptul numai că prima învinuire a căzut, — că acest canon este imperativ, glăsuind în următorul mod: „au plăcut ca de câte-ori clericii se pîrăse de cătră pîrși cu multe vinovății și dacă de dînșii, pentru ceea-ce înainte s'a luerat nu s'a putut dovedi, pe celelalte după aceasta să nu se primească”;

Considerînd apoi căldurosul apel ce-l face dl ministru de culte și instrucțiune publică, în interes ca pacea să se introducă în sfînta noastră biserică, pentru-ca așa să se cimenteze unirea și dragostea între episcopi și metropoliți și între clerici și între cei lumeni, și că nici un sacrificiu nu trebuie crutat, când este vorba de a păstra pacea în sfînta noastră biserică de răsărit:

Comisiunea în unanimitate este de părere, că sfântul Sinod să admită propunerea făcută de dl ministru de culte și instrucțiune publică și în consecință să hotărască: ridicarea de deasupra Metropolitului Ungro-Vlahiei, Ghenadie Petrescu, a hotărîrii dela 20 Maiu 1896.

Primiți, vă rugăm, Înalt Preasfințite președinte, profundul respect ce vă păstrăm.

Silvestru, episcop al Hușilor.

Ghenadie, episcop al Rîmnicului.

Parfenie, episcop al Dunării-de-jos.

La redeschiderea Sinodului, raportorul comisiunii, P. S. S. Episcopul Parfenie, cetește raportul, pe care sfântul Sinod îl admite cu 12 bile pentru, una contra, și o abținere, și ia apoi în unanimitate următoarea hotărîre:

Sfântul Sinod,

Cu puterea Harului ce i-s'a dat de cătră Domnul nostru Isus Christos întru Duhul sfînt, de a lega și deslega,

Hotărăște:

Ridică de deasupra Metropolitului Vlahiei, Ghenadie Petrescu, hotărîrea dela 20 Maiu 1896.

Această sentință a fost pronunțată prin organul Sfântului Sinod prin organul Sfântului Sinod Iosif Metropolitul M.

*) Vezi numărul 270 al „Tribunei”

Redacțiunea.

dința sa dela 16 Decembrie 1896, și s'a semnat de P. P. S. S. membri, precum urmează:

† Iosif Metropolitul Moldovei.
† Ghenadie al Rîmnicului.
† Dionisie al Buzăului.
† Silvestru al Hașilor.
† Gherasim al Argeșului.
† Parthenie al Dunării de-jos.
† Ar. Valerian Rîmniceanu.
† Calistrai Bălădeanu.
† Dosithei Botoșeneanu.
† Ioanikie F. Băcăoanu.
† Pimen G. Piteșteanu.
† Meletie Gălățeanu.
† Nifon N. Ploșteanu.

Subsemnatul m'unesec cu hotărîrea sfîntului Sinod, cu rezervă asupra întâiului considerant din raportul comisiunii.

† Athanasie M. Craioveanu.

Demisiunea Metropolitului Ghenadie, adresată Majestății Sale Regelui Carol, sună astfel:

Sire!

Dela începutul crizei dureroase prin care a trecut de atâtea luni sfînta noastră biserică română, m'am pus toată nădejdea în dreptatea Maiestății Voastre.

Acum, când dreptatea m'îmi s'a făcut și sfînta noastră biserică nu mai este turburată de niște întîmplări pe cari eu, urmînd pilda Măntuitorului, m'am hotărît să le uit, nu v'esc să se creeze că aș fi pedecă la dragostea și liniștea care trebuie să domnească printre păstorii sufletești ai neamului nostru. Prețind mai mult binele sfîntei noastre biserici și pacea supușilor credincioși ai Maiestății Voastre decât deșertăciunile slavei și a măririilor, rog pe Maiestatea Voastră să binevoști a-mi primi demisia din scaunul de Metropolit-Primat al țării.

M'am ținut statornic în fața nedreptății, privilegiu de vrajă între frații mei întru Cristos nu voi să fiu.

De aci înainte, ca și în trecut, mă voi ruga lui Dumnezeu pentru liniștea și bună starea sfîntei noastre biserici, pentru înălțarea și propășirea patriei și pentru sănătatea și îndelungata viață a Maiestății Voastre și a întregii Dinastii.

Sînt, al Maiestății Voastre, prea supus și prea plecat smerit rugător către Dumnezeu pentru Voi și dinastia Voastră.
† Ghenadie, Metropolit-Primat.
1895, Decembrie 16.

Decretele regale apărute în „Monitorul oficial”, relative la revisuirea procesului Metropolitului și la primirea demisiunii acestuia, au următorul cuprins:

Art. I. Suspendarea I. P. S. S. Metropolit-Primat, D. D. Ghenadie Petrescu, din treapta arhieriei și administrarea metropolitănească este și rămîne ridicată.

Art. II. Ministrul nostru secretar de stat la departamentul cultelor și instrucțiunii publice este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 16 Dec. 1896.

CAROL.

Art. I. Demisionarea I. P. S. Sale Metropolitului - Primat, D. D. Ghenadie Petrescu, este primită.

Art. II. Afacerile eparchiei vor fi gîrate de P. S. Sa arhierul Meletie Gălățeanu, vicarul sfîntei metropolii, până la alegerea noului Metropolit-Primat.

Art. III. Ministrul nostru, secretar de stat la departamentul cultelor și instruc-

țiunii publice este însărcinat cu executarea dispozițiilor decretului de față.

Dat în București, la 16 Dec. 1896.

CAROL.

Alegerea noului Metropolit-Primat s'a făcut Vineri. A fost ales, aproape cu totalitatea voturilor, fostul Metropolit Iosif Gheorghian, care în ziua premărgătoare a fost ales de episcop la Roman. Investitura noului Metropolit, care numără azi 70 de ani, s'a făcut ieri, în palatul regal, cu deosebită ceremonie.

Cronică politică.

Francia și Germania.

Colaboratorul „Whist” din Figaro nu scapă aproape nici o ocazie pentru a-și arăta dorința de a vedea îmbunătățindu-se relațiile între cele două țări îndușmănite. În numărul dela 15 c. vorbește la loc de frunte și în mod foarte simpatic despre atitudinea secretarului de stat Marschall, despre aparițiunile din procesul contra poliției politice de stat în Berlin.

„Această aprobare, pe care o exprimă astăzi secretarul de stat german *un siar franc* prin peana mea”, — zice textual autorul articolului, — „nu-i va ajunge bine înțeleasului Marschall a-și învîrtoșa poziția, dar ea (aprobarea) este un echou slab al gândirii opiniei publice din Paris. Eu întregesc această aprobare printr-o laudă bine meritată la adresa corpului judecătoresc german pentru ținuta sa independentă, corp, care și-a îndeplinit datoria cu o firmitate, ce nu se găsește totdeauna în țări, cari se cred mult mai libere, de oare-ce se țin de mai democrație”.

Nu este fără rost, în această privință, nici împregiurarea, că din când în când se ivesc, nici nu se observă din ce izvor, știri despre eventuala mergere a împăratului Wilhelm II. în Francia cu o anumită ocazie. O telegramă cu astfel de cuprins a trecut și acum câteva zile prin întreaga presă europeană. Aceste știri au scop nu numai de a pipăi pulsul opiniei publice în Francia, ci încă: de a obișnui atât pe Francezi, cât și pe ceealaltă lume cu posibilitatea unei astfel de eventualități cum este mergerea împăratului german în Francia.

În Turcia.

Acum o săptămână au fost numiți ca ajutoi de val în vilaietele dela Andrianopol, Sivar și Beirut, trei creștini, de naționalitate grecească.

O iradea sultanească ordonă concedierea a patru batalioane de redifi. În consiliul de miniștri de acum câteva zile „s'a ivit” (așa spune depeșă) propunerea de a se acorda o amnestie generală pentru Armeni. Patriarhatul armenesc a adresat Porții asigurarea în scris, că în cazul amnestiei Armenii vor sta pe viitor liniștiți; prin această pășire patriarhatul a luat asupra-și un fel de garanție morală.

Chestiunea macedonească.

Times află din Atena, că pentru primăvara viitoare se pregătește în Macedonia o mișcare revoluționară foarte întinsă. Conducătorii acestei mișcări ar avé de gînd a abate atențiunea generală dela ea prin aștarea unei noue răscoală pe Creta și că deja au sosit aci mari transporturi de arme.

Propagandă rusească în America.

„Bud. Hirl.” dela 19 Dec. c. publică cu această titlă o corespondență, cu privire la propaganda rusească, ce se face între Slovaci și Rutenii emigrați din Ungaria și din care se vede, că panslavismul face mari progrese între ei.

Extragem din această corespondență următoarele:

În Statele-Unite ale Americii — scrie corespondentul — se află de prezent cam o jumătate de milion de Slavi (Slovaci și Ruteni) emigrați din Ungaria. Între acestia, când au emigrat, abia se afla unul-doi ortodoci, astăzi însă sînt în înființare parochii ortodoxe împorate, măcar că abia sînt doi-trei ani, de când a început Episcopul rusec dela San-Francisco, Nicolae, a face propagandă de ortodoxie între Slovaci catolici și Rutenii gr.-cat.

Episcopul Nicolae, după-cum scrie corespondentul, își dă toată silința de a converti la ortodoxie pe Slavi. I-a succés a câștiga pentru „șizmă” pe preotul ruten Toth Alexiu, căruia i-a făcut cinste o tipografie, ca dimpreună cu soții sei, să înființeze foaia *Pravoslavni Vjestnik*, pentru lăfirea ortodoxiei și panslavismului. Totodată s'a publicat prin foi, că acest Toth a fost decorat din partea Țarului Nicolae II. cu ordul S. Ana (III. cl.) „pentru meritele câștigate în interesul slavismului și ortodoxiei”. Un alt preot, care lucrează cu zel și care a trecut în taină la ortodoxie, e preotul Alexandru Dzubay ș. a.

Că prin aceste regretabile împregiurări — continuă corespondentul — ce spirit se introduce între compatrioții nostri Slavi și Ruteni, sfîțori în America, se poate vedé din depeșă ce a trimis-o presidentului Faure comitetul politic executiv al Slovacilor americani, când Țarul s'a aflat la Paris și care e următoarea:

„Spune, de president fratelui nostru, Țarului Rusiei, că Slovaci americani în număr de 1/2 milion îl salută și-l roagă, ca să elibereze pe Slovaci de sub Tatra și se umilească pe Maghiarii tirani”.

La aceasta corespondentul zice:

Plini de îngrîjire ne gîndim, că ce se va întempla acasă, dacă Slovaci și Rutenii îmbogățiți în America și deveniți ortodoci și panslavi, se vor reîntoarce în număr mai mare în Ungaria?

Noi însă întrebăm: Cine e de vină, că Slovaci și Rutenii emigrează în America? Nu chivernisirea maghiară, care-i calicește în privința materială și vrea să-i ucidă în privința națională? Și apoi e mirare, că Slovaci americani, deveniți panslavi, doresc, ca frații lor apăsăți să fie eliberați?

Acest cas ne arată evident, la ce duce hegemonia maghiară.

ASTRA.

Rosalile se fie ale Asociațiunii?

— Răspuns la „O propunere”.

În nrul IX. al „Transilvaniei”, organul „Asoc. trans. pentru literatura română și cultura poporului român”, este desăfurată și o „propunere” a „unui membru”, cu privire la fixarea timpului adunărilor generale ale „Astrei” pe zilele sîrbătorii coborîrii Spiritului sfînt.

Propunătorul face o comparație, o paralelă frumoasă între adunările Asociațiunii noastre și între adunările naționale ale vechiului popor elin, ce se ținău în Olimpia, încântătoare luncă dedicată lui Zeus. Aici alergau eroii greci din toate părțile, ca să-și arete curajul, dexteritatea, abilitatea și talentul lor. Ce timpuri frumoase și mărețe, timpuri de adevărată vîrte și glorie! când eroul grec pentru toate succesele lui eminente nu aștepta nici medalii sau orduri, nici coroană de aur sau petri sumpce, ci cu fală se împodobia cu o simplă ramură de laur.

Și emulațiunile nobile din câmpul olimpic, făceau să dispară ori-și-ce diferențe dintre fii poporului grec.

Tot astfel și Asociațiunea, „maica noastră comună”, este aceea care ne oferă terenul comun — unde dispar toate diferențele — de ori-ce natură — dintre frați. Asociațiunea este, care deșteaptă, nutrește și conservă simțul nostru național, Asociațiunea, care cultivă și conservă dulcea noastră limbă, Asociațiunea, care ridică și înalță reputațiunea noastră națională, care ne unește pe cei-ce politicește sîntem desbinați ear în cele confesionale despărțiți și înstrăinați de oaltă — ea singură este centrul, îngrăunță unității poporului român, al unității noastre naționale.

La jocurile olimpice a celor vechi se concentra tot ce Grecia avea mai frumos și s'alucit, mai virtos și măreț; întocmai și la adunările generale ale Asociațiunii noastre.

Nu-i vorbă, dacă stăm să facem o comparație între adunările Asociațiunii noastre și între cele ale celor din lunca lui Zeus, aflăm destulă asemănare.

Îmi place să respectez părerile — să-nétoase — ale altora, și mai ales, când acelea vin dela vre-un fruntaș bătrîn, cu experiență, dar asta totuși nu ne împedecă de a spune, că în cazul de față nu împărtășesc, întru toate vederile amintitului „membru” și anume cu privire la punctul acela, că timpul cel mai acomodat pentru adunările Asociațiunii noastre ar fi sîrbătorile Rosaliilor.

Și îmi place mult, să cred, că din cauza aceasta nici respectabilul „membru” nu se va supăra pe mine, căci, dacă vin să reflectez la propunerea dînsului, o fac, folosindu-mă de dreptul ce m'î-l dă — după-cum se vede din cuvintele dînsului — care a voit ca să se discute în public chestiunea: că oare consult e, a fixa odată pentru totdeauna sîrbătorilor Rosaliilor drept termen pentru adunările generale ale Asociațiunii.

Să vedem, care din aceste două termene ale adunărilor generale — cel vechi sau cel nou — e mai avantajos intereselor Asociațiunii.

Sărbătoarea Rosaliilor este sîrbătora „cea mai frumoasă” peste an, cea „mai mult venerată și prîznuită” în sînul poporului român. Și chiar din această pricină poporul și ține mult la ea, la sîrbătorirea ei.

La amezii m'î-se pare, că aș pute mîncea toți elefanții din Hindostan și cu biserică din Strassburg să-mi scobesc prietne dinți: Seara m'î fac atît de sentimental, încât aș pute bea drumul de lapte de pe cer, fără să cuget, că micile stele fixe m'î-s'ar opri nemistuite în stomac, și noaptea începe adevăratul spectacol, în capul meu residează un congres al tuturor popoarelor din trecut și prezent, vin Asirienii, Aegyptenii, Mezii, Persii, Ebreii, Philistarii, Frankfurtenii, Babylonienii, Carthagenienii, Berlinzeii, Romanii, Spartanii, Turcii — madame, ar fi prea detaliat, dacă aș voi să-ți descriu toate popoarele aceste, cetește numai pe Herodot, Livius, Curtius, Cornelius Nepos.

Eu într'aceia voi dejuna, azi nu mai merge cu scrisul; vîd, că Dumnezeu m'a părăsit — madame, m'î tem, că d-ta ai observat-o deja mai de mult — da, vîd, că ajutorul lui Dumnezeu nu m'î-a sosit încă — madame, voi începe un nou capitol și îți voi povesti, cum am ajuns după moartea lui Le Grand în Godesberg.

XVI.

Cînd am sosit la Godesberg, m'am așezat earăși la picioarele frumoasei mele amice — și lîngă mine s'a așezat mopsul meu — și ambii priviam sîm în ochii ei.

Dumnezeule din cer! în ochiul acesta se cuprindea toată frumseța lumii și un cer întreg pe deasupra.

Să ne punem acum întrebarea: Oare preoțimea noastră poate și iertat este-și să se smulgă chiar în aceste zile așa scumpe poporului seu, din sînul aceluia, ca se grăbescă la adunările generale ale Asociațiunii noastre? Și aici trebuie să remarcăm, că preoțimea întotdeauna a fost bine reprezentată la aceste adunări.

Și apoi earăși să nu ne uităm că o parte însemnată a membrilor Asociațiunii, ba chiar și a comitetului ei, sînt persoane de înaltă poziție eclesiastică, grupate în mare parte pe lîngă arhieriei nostri de ambele confesiuni; oare acestia puté-se-vor depărta chiar în aceste sîrbători mari, de lîngă arhieriei lor, sau peste tot dela posturile lor, fără-ca să nu li-se simtă acolo lipsa? S'au de altă parte, nu vor fi siliți — tot din pricina acestor sîrbători — se rămîna departe de adunările generale ale Asociațiunii?

Să considerăm mai departe profesoria noastră.

Știm bine, că la noi, de regulă, vacanța Rosaliilor ține abia cele dintîi două zile a lor, căci într'a treia zi deja se îndatînează să se țină prelegeri. Acum oare puté-va merge profesorimea dela gimnaziile noastre la adunare, care de regulă ține mai multe zile — și astfel să-și lase goale atâtea catedre, în zilele în cari le înucă înomisibila obligațiune a instruirii? La acestia mai putem încă adauge și mulțimea acelor cari sînt în atari oficii, unde li-se dă concediu, de regulă — și cu mai mult avantajiu pentru ei — pe timpul de vară, la finea căreia se îndatînează până acum ținerea adunărilor generale.

Nu trebuie să perdem din vedere nici tinerimea.

Prezența tinerimii la adunările Asociațiunii trebuie primită cu drag. Sub ochii tinerimii trebuie să lăsam să se desășure toate luptele noastre, sub ochii ei să se închege idealurile spre care ținim.

Trebuie să arțăm tinerimii bărbăția și însușirea bătrînilor nostri, interesul lor față de popor și cultura lor națională, ca atunci când bătrîni se vor retrage, și rîndurile luptătorilor se vor rări, tinerimea crescută și oțelită în școala Asociațiunii noastre, să cunoască bine calea ce trebuie apucată, coaștie de sarcina care o a primit, cum și de responsabilitatea luptei, în care s'a angajat pentru cultivarea și progresarea neamului lor.

Și această tinerime, în majoritatea ei, prin fixarea zilelor de Rosalii este împedecată dela sîrbările naționale-culturale ale Asociațiunii, căci este știut, că în această lună — în luna Iulie — se fac la universitate și academie pregătiri spre examene, sau se țin chiar examenele; asemenea și în seminarele teologice, de regulă, prelegerile sau examenele sînt încă în cîrgerie pe timpul acesta.

Termenul dela finele lui August e la tot cazul mai avantajos pentru Asociațiune.

În zilele respective, preoțimea noastră mai iute se poate desface dela locul ei, și să grăbească aici; ear bătrînilor nostri eclesiastici de poziție mai înaltă, asta le vine asemenea mai ușor. Profesorimea noastră reînnoșă de pe la locurile de recreațiune — de peste vară, — este încă liberă, căci cursurile încă nu s'au început. Străinii, mai ales cei din România, cari se întorc acum de pe la băile din țeara noastră sau din străinătate, unde au cercat distracție sau și-au vîzut de sănătate, din drumul lor se pot ușor abate la locurile unde se țin adunările Astrei.

De fericire aș fi fost în stare să mor, cum priviam în ochiul acela, și dacă aș fi murit în o astfel de clipă, sufletul meu ar fi sîrbur deadreptul în ochiul acela.

O! nu pot descrie acel ochiu! Voiu lăsa să-mi vină un poet, care a nebunit din amor, din casa nebunilor, ca din abisul nebuniei să scoată o iconă, cu care aș pute compara acest ochiu.

Între noi fie zis, eu însumi aș fi destul de nebun, ca să n'am lipsă de un soț la această lucrare.

God d-n! a zis odată un Angles, cînd te privește așa liniștit de sus până jos, și se topește nasturii de metale dela surtuc și inima pe deasupra.

Într'el a zis un Francez, are ochi de cel mai mare calibru și cînd îți aruncă o astfel de privire de 30 funți, hopp! ești amoresat.

Era odată și un avocat din Mainz cu pîrul roșu, care a zis: ochii ei sînt ca două ceașce de cafea neagră.

Voia să zică ceva foarte dulce, căci zunea totdeauna nespus de mult zăhar în cafeaua sa.

Comparații slabe. Eu și mopsul meu zăceam în tăcere la picioarele frumoasei femei și ne uitam și ascultam (Va urma.)

FOIȚA „TRIBUNEI”.

POESII DE PETÖFI.

— Traduse de St. O. Iosif. —

I-aș spune...

I-aș spune! „Stăi, copilă dragă,
Oprește-te în calea mea...
O inimă, atîta am...
Ți-o dau, și fă ce vrei cu ea!”

I-aș spune: „Inimă-mi e o mare,
Fi tu stăpînă peste mare!
În ea s'ascunde cel mai mîndru,
Mai rar dintre mărgăritare!”

„Credința e mărgăritarul,
Eternă-i strălucirea lui...”
I-aș spune asta și alte, multe...
Dar nu le spun, că nu am cui?

Undă am intrat.

„Undă am intrat, o clipă
Într-o pipă...
Undă am intrat, o clipă
Într-o pipă...
Undă am intrat, o clipă
Într-o pipă...”

Ardea ea, pipă, de minune...
La ce intrai atunci? Spune!
Intrai, căci am zărit în casă
O fată... și era frumoasă!

Sufia în foc ca să-l aprindă,
Și flacăra bătea în tindă...
Dar mai cu seamă ochii ei —
Ce flacăra juca în ei!

Ea m'î privi așa ciudat
Încît simțeam că-s fermecat...
Și eată... pipa mea s'a stîns,
Ear inima m'î s'a aprins.

(Din nrul 99 al „Bibl. pentru toți”).

IDEI.

Cartea Le Grand

(1826).

De

Heinrich Heine.

Tradusă de M. Aegea.

XV.

(Urmare).

Ah! toate aceste sînt adevărate! Dar ce să fac, am odată această nefericită pasiune pentru rațiune! O iubesc, deși ea nu mă ferește cu iubirea ei. Eu ti dau totul și ea nu-mi dă nimica. Dar nu mă pot lăsa de dînsa. Și precum regele ebreic Solomon a

preamărit prin cântecul seu biserica creștină și anume în chipul unei fete negre, setoase de iubire, ca Jidanii sei să nu observe nimica, așa eu în nenumărate cîntece am preamărit chiar contrarul, anume rațiunea și anume în chipul unei virgine albe și rece, care m'î atrage și respinge, acuză îmi suride, acuză se supără și în urmă îmi arată chiar spatele. Acest secret al amorului meu nefericit, care nu-l descoper nimănui, țîdă d-tale, madame, o măsură pentru prețuirea nărozeniei mele, vezi din ea, că aceasta e de o natură extraordinară și excelează peste nărozenia comună a oamenilor. Cetește „Rateliff”-ul meu, „Almansor”-ul meu, „Intermezzo liric” tot de mine — Rațiune! rațiune! nimic alta decît rațiune! — și te vei spîria de gradul nărozeniei mele. Și eu pot zice cu Agur, fiul lui Iake: *) „Eu sînt cel mai nărod și la mine nu e rațiune omenească”. Sus în aer se ridică pădurea de stejari, sus peste pădurea de stejari zboară vulturul, sus peste vultur planează norii, sus peste nori lucesc stelele — madame, nu țî-e încă prea surs? eh bien — sus peste stele zboară ângerii, sus peste ângeri se înalță — nu madame, mai sus n'o poate duce nărozenia mea. O dîce destul de sus! Amețește de propria-i sublimitate, m'î face un uriaș cu o falcă în cer și cu o năpă pămînt.

*) „Adaus secund” la sentențele lui Solomon. Cap 30, 1 și 2.

Asemenea este liberă și tinerimea, căci cursurile dela universitate, academie și facultățile teologice, încă nu s'au început pe timpul acesta.

Dar să ne uităm încă o împregiurare. După-cum ne-am putut convinge din praxa din trecut a Asociațiunii, aceasta își ține adunările generale, alternative, în centrele mai însemnate ale părților Ardealului și ale Bănătu-ului.

În aceste centre de regulă se află diferite școli, fie românești, fie străine. Să luăm numai în considerare mulțimea acea mare de părinți, de multe-ori foarte modeste în cele materiale, cari pe la finele lui August, timpul de până acum al adunărilor generale, fac tot posibilul și pleacă spre diferitele centre culturale spre a-și așeza copiii la școli; căți nu sînt între acestea aceia, cari se duc chiar în respectul loc, unde e adunarea Asociațiunii, cari cu altă ocaziune nu ar fi putut veni așa ușor, și cari la tot contribuiesc foarte mult la capitalul Asociațiunii, dacă presupunem că, în aceste adunări, nu adaug și la starea materială a Asociațiunii.

Asemenea și dacă sîntem în considerare la masa poporului, care după puțină încă ar lua cu drag parte la aceste sărbători, încă ne vine a crede, că pe timpul de până acum, mai ușor poate să iee parte. Căci pe la finele lui August, țerul nostru în mare parte își are deja astrinse rodirile muncii sale (grâu, fân etc.) afară doar de cucuruz și vii, și apoi lucru hotărît, că poporul atunci, când dispune de cele materiale, mai iute prinde curaj și voe spre veselie și sărbări naționale. Pe când în primăvară, când prinde să dea lucrul câmpului și când poporul a eșit din iarnă cam stors materialmente, când i-s'au gătat aproape de tot puținele produse ce le mai avu și când grile vieții și ale traiului de toate zilele îi stăpănesc inima și mintea lui, cu greu se poate că să aibă voe de sărbări, de natura celor ale Asociațiunii.

Am amintit acestea, fără de nici o pretenție, vîzînd, că încă nime n'a reflectat asupra lor, ca așa mai mult să atrag luarea aminte a fruntașilor nostri asupra chestiunii acesteia, că se se discute odată și în public și astfel „cei competenți” se se poată cu atât mai ușor pronunța în mod hotărît. Aeneas.

CRONICA

Sibiu, 21 Dec. n. 1896.

Pentru congres. În dieceasa Caransebeșului au fost aleși următorii domni deputați preoști, pentru congresul național-bisericesc al bisericilor gr.-ort. române: în cercul I. Caransebeș: Prea Cuvioșia Sa părintele archimandrit Filaret Musta; în cercul II. Lugoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter; în cercul III. Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter; în cercul IV. Jebel: Dr. Traian Badescu, protodicon, secretar consistorial; în cercul V. Ciocova: Ioan Pinciu, protopresbiter; în cercul VI. Verșet: Andrei Ghidic, protopresbiterul Caransebeșului; în cercul VII. Petrovoselo: Trifon Miclea, protopresbiter; în cercul VIII. Iam: Filip Adăm, protopresbiter; în cercul IX. Oravița: Alexandru Popoviciu, protopresbiter; în cercul X. Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter.

Eșit din temniță. Economul Achim Cădoiu din Apoldul-de-jos, implinindu-și osănda de 2 săptămîni temnița de stat, a eșit azi, 8½ ore dim., din temnița de aici.

Contra duelului. În parlamentul arie s'a atins împregiurarea, că oficerii prea se ducează și s'au cerut lămuriri de la ministrul de apărare. Acesta din a sa parte a constatat, că duelul e un abuz, e restul barbarismului. Ministrul dorește, ca această desăvîrșire să se infăptuiască, cu puteri unite, dar e datorința a lua în apărare corpul ofiteresc, pentru că în armată s'ud cu mult mai puține delurile decât între „civilii”. Ca să se stăpînescă răul — a zis ministrul — trebuie luată apărare onoarei vătămă și trebuie să se gureze acesteia o deplină satisfacere. La ea aceasta trebuie abătută legislatura și soatarea. Societatea trebuie să vină la congrese, că cel ofensat merită scutul societății al legii. Din partea conducătorilor armatei se dorește, ca aceia cari sînt chemați să re patriă în contra inamicului din afară, se omoare între sine ori se omoare pe conștienții lor! — Declarațiunile ministrului au lăsat impresiune bună asupra parlamentului.

O rectificare. La notița „Naționaliști de paradă”, apărută în numărul al „Tribunei”, dl Ioan Lungoccea Caransebeș, ne trimite o rectificare mai în care reproducem următoarele date grafice:

„Eu sînt Ioan Lungoccea, născut în Caransebeș, din părinți de omenie, din casa de ar (grăntier) adevărat sînt și eu părtăș la mîntărea de avere. Am casă și pămînturi st bun la casă, sînt alegător pentru de la dietă, sînt cetățean cu toate drepturile. — Am și un fiu la școală, pe care învîțat s'eu de omenie. Mai departe servitor în cancelariile comunității de

avere, ba am servit și la comisia care a împărțit pădurile, adevărat sînt în serviciu peste 20 de ani, și nu mi-e rușine că sînt, pentru că tîni port oficiul meu cu credință și spre mulțumirea mai marilor mei. Răposatul general Doda a fost totdeauna îndestulat cu serviciul meu precum și domni de acum...”

Luăm act, cu adaosul, că onestitatea rectificărilor, corespondentul nostru nu a atecat-o, și nime nu a tras-o la îndoială. Dar nici batjocură nu se cuprinde în aducerea numelui d-sale în legătură cu alegerea comitei-lui-suprem J a k a b f y de cetățean de onoare al orașului Caransebeș, ci corespondentul a făcut o simplă glumă la adresa acestuia din urmă. Atăta tot.

Studenți și polițiști. De când sînt studenții și polițiștii pe lume, ei sînt vecin pe picior de războiu între oiață: studenții — element radical, polițiștii — element reacționar. Așa se anunță din Lemberg, că Dumineca trecută o ceată de vre-o 20 studenți percurgeau șgimotoși străzile orașului. Polițiștii îi interpelară și — conflictul fu gata. Ei exhortară pe studenții în curtea edificiului polițienesc, încuiară porțile, stînsă lămpile și — în situația aceasta favorabilă — se năpustiră cu săbiile scoase asupra studenților și-i snopiră până la sânge. Președintele reuniunii studenților, aflînd numai noaptea tîrziu despre cele întemplate, alergă imediat la poliție, dar polițiștii îl atacară și pe el, așa încît din toată intervenirea sa bietul preșident se alese — cu capul spart. A doua zi consiliul orașenesc a primit unanim propunerea de urgență, ca președintele să se plîngă lociitorului Sangusko, cerînd aspra pedepsire a polițiștilor.

Bombe de hîrtie. Din Cassino (Italia) se anunță, că în noaptea de 18 Dec. n a explodat la farmacia fraților Valerio câteva bombe de hîrtie, de cari ei preparau în ascuns. Două caturi ale edificiului s'au dărîmat. De sub ruini au fost scoși 5 morți, 6 greu răniți și 6 ușor răniți.

Complezanță franco-germană. Din Paris se anunță, că împăratul Wilhelm a acordat Drului Roux ordul prusian al coroanei cl. II, vîind a răntoarce prin aceasta atențiunea Academiei franceze de a împărți premiul de 25.000 fr. între cei doi inventatori ai serului, Germanul Behring și Roux.

Poporația pămîntului. După o foaie americană poporația pămîntului ar fi crescut din 1879—1895 dela 1391 milioane la 1480 milioane, prin urmare cu peste 6%. Dacă luăm de statornică o creștere de 5%, numai pămîntul ar avê la 1900.1549 milioane de locuitori, ear la 2000.2546 milioane. Astfel s'ar adevăra, că pe lângă o creștere atât de mare, o parte a poporației ar trebui regulat să se prăpădească, în lipsă de nutrimente.

Pavagiu de paie. Ziarele poloneze anunță, că un inginer din Varșovia a înaintat autorităților un proiect original pentru pavarea străzilor acelu oraș cu „petri de paie”. Pentru fabricarea acestor „petri” inginerul a născocit un procedeu deosebit. La fabricare se întrebunțază ori-ce fel de paie; ele sînt tăiate, lăsându-li-se o anumită lungime, apoi se bagă într'un fel de amestec și apoi se presează, dându-li-se o anumită lungime. După aceea se bagă într'un amestec și apoi se presează, dându-li-se o formă cubică. Fiindcă la treieratul grăului, secării, ovășului etc., paiele se rup, se sfărîmă, inventatorul întrebunțază paiele înainte de a fi treierate. Pentru acest scop el a făcut o mașină, cu care se tăie și se adună numai spicetele. Paiele se adună, se leagă în snopi mi, se înfășură cu sîrmă și se bagă într'un amestec feribinte cleios. Snopii sînt lăsați să steie o bucată de vreme în amestec și apoi se presează cu o mașină specială, dându-li-se o formă cubică. Inventatorul spune, că pavagiu de paie o cu mult mai ieftin ca cel de lemn și e tot așa de rezistent și de durabil. Ca probă, el a decis să pazeze cu paie cea mai frecventată stradă din Varșovia.

Știri mîrunte. Regele Sîrbiei a acordat lui Kállay, ministrul comun de finanțe, „Vulturul alb”, cel mai înalt ord sîrbesc. — Ludovic Kegele, directorul filialei din Constanța a băncii germane de stat, a dispărut, lăsînd 350.000 marce lipsă. — În Fiume s'a simțit în noaptea de Joi de 3 ori cutremur de pămînt. Tot Joi s'a simțit în părțile mîrginașe ale Londrei cutremur de pămînt, care a zguduit și palatul reginei. — La 19 Dec. n. s'a deșvîit la Oradea statua ridicată episcopului Francisc Szaniszió, cunoscut prin rra sa maritimă, de episcopul Schlauch. — Proprietarul Schüller Samu din Sztrópkó, acuzat de incendii, a fost escortat în temnița din Giral.

LUMINA ELECTRICALĂ ÎN SIBIU.

† Felinarele cu petrol.

Cu seara de Sîmbătă, felinarele cu petrol s'au terminat misiunea lor în Sibiu. Progresul timpului le-a delăturat, înlocuindu-le cu mîndra lumină electrică. Și cum lumea e peste tot cam recunosătoare față de cei emeritați, în seara aceasta felinarele cu petrol au fost pare-că anume lăsate să ardă încă-olea umil și sfîrșit alături de strălucitoarele felinare electrice.

Introducerea noiei lumini a fost sărbărită prin o reprezentație festivă la teatru și printr'un banchet în sala dela „Gesellschaftshaus”.

Reprezentăția. Reprezentația festivă s'a ținut la lumina electrică, deschizîndu-se printr'un prolog compus de domnul profesor Gustav Schuller.

Prologul conține descrierea scurtă și precisă a venirii Sașilor aici, a întemeierii orașului Sibiu și a dezvoltării lui până în zilele noastre.

El a fost întrerupt de cinci tablouri vii alcătuite cu măiestrie și pricepere de domni prof. Karl Darschlog și Wilhelm Förster și executate de personalul teatrului.

Tablourile reprezintă:

I. Sosirea celor dintău coloniști germani (sași). Lumină de tabără.

II. Aducerea Turcilor prizonieri și cadavrul vizirului turcesc Mezeth-Beg. Lumină de faclă.

III. Un atelier de lucru al unui aurar. Momentul în care acesta arată celor din gîr o cupă terminată. Lampe cu oleiu și lumină.

IV. Anul 1896. Reprezintă diferite scene din strada Cisnădiei.

În acest tablou veniam reprezentați și noi Români. Dar cum? Două servitoare în port național duc un ciubăr cu rude. Publicul a înțeles ciubăr cu apă, căci așa avea înfățișarea. E însă o boacăna la mijloc, și anume, că în anul 1896 este conduit de apă în Strada Cisnădiei în fiecare casă și nu fântâni pe stradă, astfel această scenă nu a avut loc, abstrăgînd dela aceea, că dacă chiar au voit să ne înfățișeze și pe noi Români, puteau și altfel. Lampe de petroleu.

V. Cel mai frumos tablou: o stîncă din care curgea apă cristalină. Deasupra stîncii sta zeita electricității încununată de zeita industriei și manufacturii etc.

Lumină electrică.

După aceasta a urmat opera *Das Heimchen am Herd*, în care a surprins foarte plăcut publicul grupurile de voluri executate foarte drăgălaș, laudă dlui arangiator Fried. Müller.

Toate persoanele și-au jucat bine rolurile, mai ales d-șoara *Makesch* și dl *Münich*.

Banchetul.

Dela teatru toată lumea s'a dus la „Gesellschaftshaus”, unde a fost un comers festiv în sala cea mare, decorată foarte artistic cu diferite lampe de electricitate formînd girlande și figuri deosebite. A fost lume multă de față. După banchet a urmat dansul care a durat până tîrziu.

Catastrofă groaznică la Reșița.

În seara de 18 Decembrie, pe la 6 și jum. ore, o nenorocire groaznică s'a întemplat în minele dela Reșița, posesia societății căilor ferate austro-ungare de stat. Ocna Széchenyi, din apropierea comunei Doman (comit. Caraș-Severin) a explodat, în urma aprinderii gazului. Această ocnă e una dintre cele mai bogate izvoare de cărbuni de peatră, în minele dela Reșița, dar totodată și cea mai uscată. De aceea ea stă neconținut sub cea mai strînică pază, pentru că asemenea ocne explodează mai ușor.

Și totuși explozia s'a întemplat, cuprinzînd în flăcări întreaga ocnă. La auzul groazei defunătări, minerii înspăimîntați, soțiile și copiii lor treziți din somn, năvăliră de pretutindeni, din case, din bărci, grăbind spre locul sinistrului. Cu toții știau, că explozia a adus nemărginită nefericire locuitorilor coloniei de mine, de oare-ce în ocna Széchenyi lucrau totdeauna cel puțin 100 de oameni, partea mai mare Români.

Flăcările, cari eșiau din ocnă, aprinsă o zidire de lângă gura ocnei și la lumina incendiului, se luară în grabă cele dintău măsuri de scăpare. Acestea reclamară eforturi uriașe, de oare-ce numai peste motorul de dărîmături se putea pîtrunde în ocnă. Astfel abia după câteva ore se începui scoaterea celor înmormîntați sub ruine.

Până Sîmbătă seara s'au scos din ocnă 36 cadavre și 60 răniți și totuși 60—70 de oameni erau zădarnic căutați între cei scoși de soțiile, copiii și rudenile lor.

Cercetarea nu s'a putut porni încă. Se crede, că explozia a izbucnit sau din negligența minerilor sau din răsunare.

Răniții s'au fost transportați la spitalul din Reșița, care s'a umplut deja întreg, fiind arangiat numai pentru 50—60 de bolnavi.

Bibliografie.

La librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

„Memorial”, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu —.28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I și II. 2 fl. — cr. 4.—
„Poveștile Bănătuului”, de Căntana —.30
„Literatura popor. română”, de Gaster 2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou”, de Dr. Iuliu Olariu 2.50
„Cersitorul”, dramă în 2 acte de Lăvescu —.50
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I și II. 2 fl. 20 cr. 4.—
„Higiiena română”, de Dr. Leo Murășianu 1.—
„Izvoade”, de Demetrescu 4.—
„Trandafiri și vioarele”, de Pop-Regedanu —.60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebe 1.—
„Floarea din Firenze”, de Livescu —.50
„Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu 2.—
„Trăvnițe”, 10 piese Slovești Vol. I și II. 1 fl. 50 cr. 3.—
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu —.70
„Merinde dela școală”, de Popa —.60
„Despre influența împregiurărilor”, de Panait Zosin —.50
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu —.88
„Pui de lei”, poezii eroice, de Nenitescu 1.—
„Fecioara”, de Mădălescu 2.—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi 1.50

La comanda de afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

În „Editura cărților școlare” din Brașov a apărut: „Istoria patriei” în legătură cu evenimentele epocale din „Istoria universală” pentru școlile populare române, de Vasile Goldiș, profesor. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. Preț 25 cr.

Călimdarul zilei.

22 Dec. n. 1896

Iulian: Mucenicii Mina și Ermog.

Gregorian: Dimitriu.

Soarele: răsare 7.57, apune 4.08 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 21 Decembrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.3)	Diferența din presiu	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
722.4	— 0.4	+ 4.3	+ 4.3—0.4	SO

Din țeară 17 Dec. n. 9 ore dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul
			direcția vîntului
Budapesta	759	— 3.9	—
Sătmăr	758	— 0.3	SV 1
Cluj	757	— 0.8	V 2
Orșova	757	— 1.1	V 1
Arad	759	— 0.3	NV 4
Panciova	759	— 0.0	N 2

Sosții în Sibiu.

În 20 și 21 Decembrie n. 1896.

Hotel „Împăratul Romanilor”. M. Roth, privatier, Binder, econom, Dr. Obert, medic și Auner toți din Mediaș. Dopp cu soția din Blaj, K. Maurotter, Witt și Faulhammer din Sadu, toți ingineri. P. Pöpp cu fiul, avocat din Beiuș. E. Kocsis și Z. Wahl, economi din Măcuș. Stoff, proprietar de moară și Dr. Mai, avocat din Făgăraș. D. Fuchs din Viena, H. Deutsch și Hubai, din Budapesta, toți voiajori. Rosenstok din Budapesta, Hügel din Reghinul-săseș, S. Weigl din Brașov, H. Gross din Cluj și I. Biró din Zălu, toți comercianți. G. Karres și Hoffer, voiajori din Viena. Grünbaum, voiajor din Budapesta. Ronay, căpitan din Sîmbăta. Schwarz, cassar din Boița. Gerhardshuber, inginer din Sadu.

Hotel „Neurhner”. I. Aranyossy din Brașov. F. Altmann din Komorn și I. Schmidt din Arad, privatieri. G. Keresztes, comerciant din Cluj. F. König, L. Fischer și Goldberger din Viena, K. Orban din Budapesta, N. Ernst din Viena și Gutmann din Budapesta, toți voiajori.

Hotel „Meltzer”. M. Reiss, rector și T. Bachmann din Doborca, I. Bugner din Boița și M. Zoltan din Budapesta, toți comercianți. Elena Farkas, e sserită din Făgăraș. Gromes cu soția, notar din Marped. B. Kolbenheber, oficial de poștă din Cluj. F. Dimi, mecanic din Budapesta. Feldmann, comerciant din Adolești. Baldi, măcelar din Mediaș.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 19 Dec. n. 1896.

Sămînțe		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo	
			dela	pînă		dela	pînă
Grâu							
Bănățeneș nou		77	8 05	8 15	78	8 15	8 20
Grâu dela Tisa		77	8 15	8 20	78	8 20	8 25
Grâu „Pesta”		77	8 10	8 15	78	8 15	8 20
Grâu de Alba-Reg.		77	8 10	8 15	78	8 15	8 20
„Bacica”		77	8 20	8 25	78	8 25	8 30
Grâu ung. de Nord		77	—	—	78	—	—
Sămînțe, vechi ori noue							
		Sotul	Calitatea per Hect.			Prețul per 100 chilogr.	
			dela	pînă		dela	pînă
Secară			70—72			6 65	6 70
Orz		de nătrei	60—62			4 —	4 35
		de vîntare	62—64			5 10	5 90
		de bore	64—66			6 50	8 —
Ovăz		—	88—91			5 70	6 20
Cucuruz (porumb)		bănăț.	—			8 45	3 50
		de altăfel	—			3 50	3 40
Meiu		—	—			11 75	12 25
Hrîncă		—	—			5 30	5 60
Sotul pe Mărci	Grâu	Sept.-Oct.	—			—	—
	„	Mart.-Apr.	8 16			8 18	—
	„	Mai-Iun.	8 91			8 92	—
	„	Iulie-Aug.	—			—	—
	„	Mart.-Apr. Sept.	—			—	—
			pe 100 chilogr.			Mărci per 100 chilogr.	
			—			—	—
			—			—	—
			—			—	—
			—			—	—
			—			—	—
Produse diferite							
		Sotul				Mărci	
			dela	pînă		dela	pînă
Săm. de trif.		Lucernă maghiară	45 —	50 —		—	—
„		roșie	35 —	40 —		—	—
Oleu de rap.		rafinat	—	—		—	—
Uns. de porc		dela Pesta	54 —	54 50		—	—
„		dela țeară	—	—		—	—
Șlănină		eventată	—	—		—	—
„		afumată	55 —	56 —		—	—
Sos		—	—	—		—	—
Prune		—	—	—		—	—
Lictar		plavon, nou	19 —	19 50		—	—
„		bănățeneș	17 —	17 50		—	—
Miere		brută	—	—		—	—
„		galbină străcurată	—	—		—	—
Ceară		de Roseman	—	—		—	—
Spirt							
						Bani	Mărci
Brut, pentru rafinare						14 75	15 —
Rafinat, pentru comercianți mari						52 50	53 —
Brut, „ „ „						50 50	51 —

[3023] 2—3

David Almășan
presedinte.

Arseniu Vlaicu,
secretar.

[2398] 12—20

Pretul 50 cruceri.

[2696] 3—3

[1739] 92-100

(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Aceasta carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apșa printr'un circular special.

[1947] 47— Direcțiunea

Tomul I.

➤ Pretul 1 fl. 30 cr. ➤

O nouă foaie românească :

Ziar anual

Să recomandă miilor de Români, **cari nu pot** (sau nu vreau) **se ce-
tească vre-un ziar** de zi, de săptămână sau lună.

Acest ziar îl primesc **gratuit** toți cei-ce cumpără

cel mai bun, mai românesc și mai ieftin calendar

pe anul 1897.

== El este adaus ca inovatie in „Călimdarul“ din estan la pagina 100—111. ==

Preoți și învățători români! Lățiți ziarul anual:

printre țeranii români, cari știu ceti, îndemnându-i a-și cumpăra

„Călinarul Poporului“

care costă **numai 20 cr.** exemplarul; trimis prin poștă **23 cr.**

La comande mai mari se da rabatul cuvenit.

A se adresa la:

Librăria „Tipografiei”

societate pe acțiuni în Sibiiu. (Strada Poplăci Nr. 15).

„RĂVAȘUL NOSTRU“ ZIAR ANUAL GRATUIT

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.